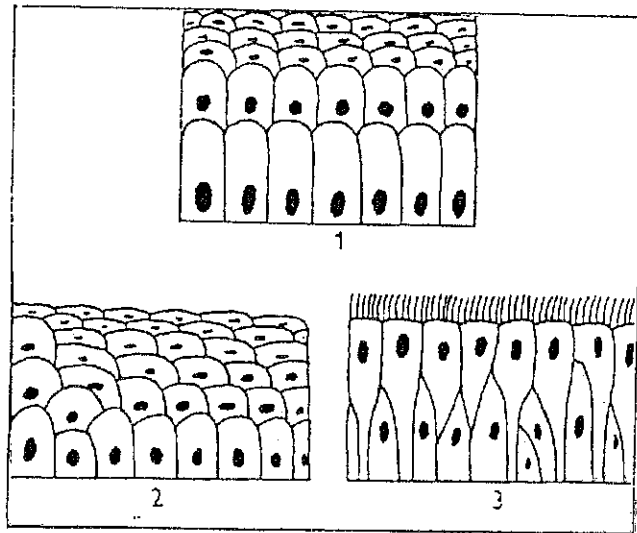

A

B

Obr. č. 5 Tkáň výstelková.
 A – epitelý jednovrstevné: 1 – plochý, 2 – kubický, 3 – cylindrický, 4 – cylindrický s řasinkami.
 B – epitelý mnohovrstevné: 1 – dlaždicový, 2 – přechodní, 3 – cylindrický víceřadý s řasinkami.

se rozestupují v prostorovou síť a jsou pevně spojeny jen svými výběžky.

Příkladem je retikulární epitel v brzlíku nebo ve sklovinné pulpě vyvíjejícího se zubu.

Rozřídění podle funkce

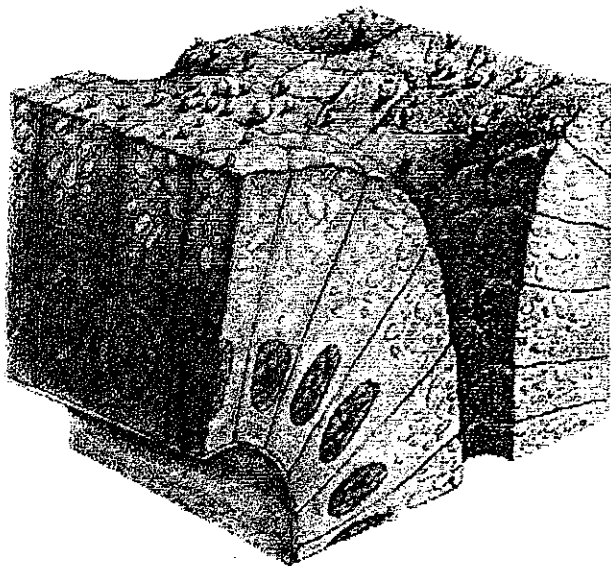
1. Epitel krycí nebo výstelkový (obr. 3–9) má převážně ochranný význam, kryje povrch nebo vystýlá dutiny.

2. Epitel řasinkový (obr. 6), jehož povrchové buňky nesou četné kinocilie, doplňuje předchozí funkci tím, že postupným (metachronickým) kmitáním řasinek posunuje po svém povrchu hlen a na něm přichycené částice.

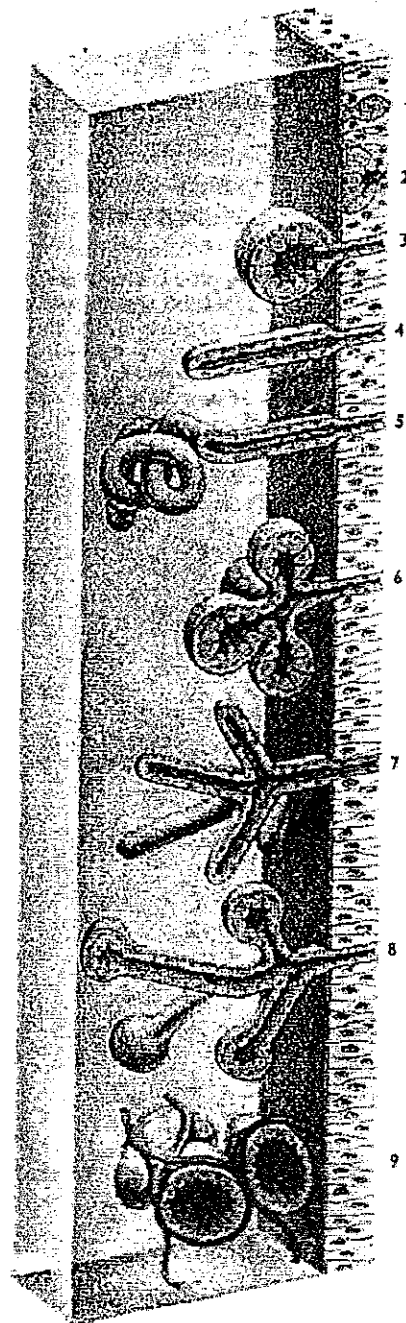
Vyskytuje se např. v dýchacích cestách, ve vejcovodu.

3. Žláznový epitel (obr. 12) se skládá z buněk, jež mají schopnost produkovat, vyměšovat specifické látky. Žláznový epitel vytváří celky, nazývané žlázy (obr. 13).

Nejjednodušší jsou žlázy jednobuněčné, vložené mezi buňky okolního epitelu; jejich příkladem jsou tzv. pohárkové buňky (obr. 5, 6) s útlou nožkou přichycenou k bazální membráně a s tělem vypíněným kapénkami látky (hlenu) produkované na povrch okolního epitelu. Ostatní žlázy jsou mnohobuněčné. Nejjednodušší z nich jsou plochy epitelu tvořené žláznovými buňkami (např. krycí mucinosní epitel žaludeční sliznice, produkující ochranný hlen – obr. 12); dalším typem jsou žlázy intraepithelové (endoe epithelové)

12. ŽLÁZOVÝ EPITHEL – krycí epitel žaludeční sliznice, produkující na povrch ochranný hlen

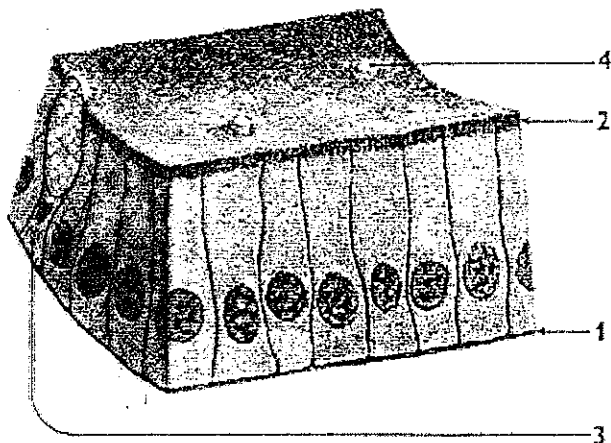

13. TYPY ŽLÁZ

- 1/ jednobuněčná žláza – pohárková buňka
- 2/ intraepithelová žláza
- 3 až 8/ exoe epithelové žlázy:
 - 3/ jednoduchá žláza alveolární
 - 4/ jednoduchá žláza tubulosní
 - 5/ stočená žláza tubulosní
 - 6/ rozvětvená žláza alveolární
 - 7/ rozvětvená žláza tubulosní
 - 8/ rozvětvená žláza tuboalveolární
- 9/ žláza bez vývodu – endokrinní žláza

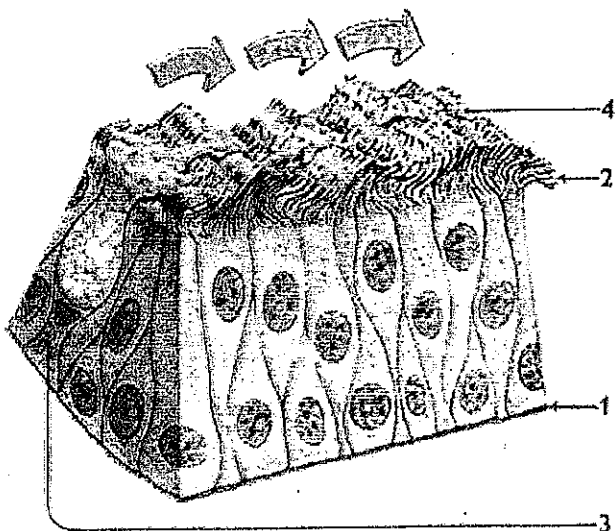
vysoké, nedosahují všechny k povrchu a jejich jádra (na řezu kolmém k povrchu) jsou podle výšky buněk uspořádána v řadách nad sebou.

Typickým příkladem takového epitelu je víceřadý cylindrický epitel s řasinkami, který je výstelkou dýchacích cest.

5. EPITHEL JEDNOVRSTEVNÝ CYLINDRICKÝ, výstelka tenkého střeva

- 1/ bazální membrána
- 2/ mikrovilky ve formě zřítaného lemu
- 3/ pohárková buňka střeva (jedenobuněčná hlenová žláza mezi buňkami epitelu)
- 4/ kapka hlenu

6. EPITHEL VÍCEŘADÝ CYLINDRICKÝ s řasinkami – výstelka dýchacích cest

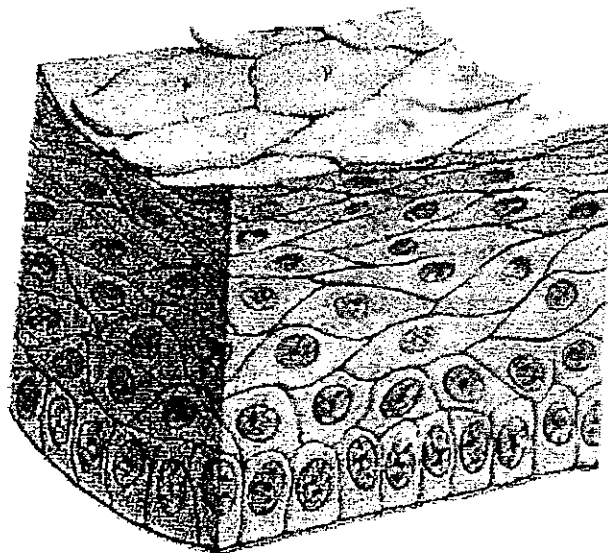
- 1/ bazální membrána
- 2/ řasinky ve vlnách metachronického pohybu, kterým posunují hlen na svém povrchu ve směru šipek
- 3/ pohárková buňka
- 4/ posunovaný hlen secernovaný pohárkovou buňkou

VÍCEVRSTEVNÉ EPITHELY

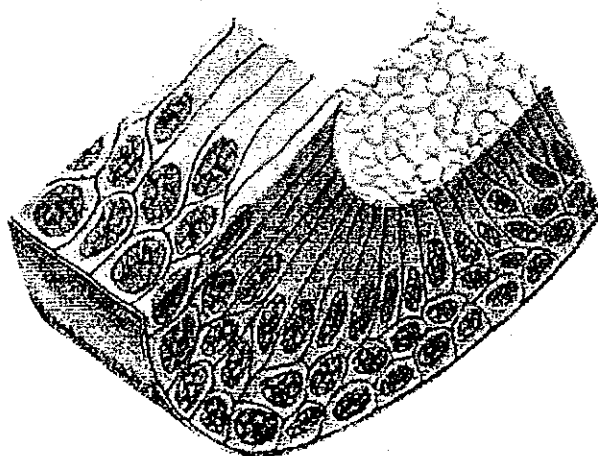
1. Epitel mnohvrstevný dlaždicový (obr. 7) má vysoké spodní buňky při bazální membráně, v dalších vrstvách směrem k povrchu jsou buňky stále nižší, až konečně povrchové buňky jsou zcela ploché.

Tento typ epitelu je typický pro pokožku.

2. Epitel vícevrstevný cylindrický (obr. 8) se v hlubokých vrstvách skládá z malých hranolovitých buněk, v povrchových vrstvách jsou vysoké cylindrické buňky, které nedosahují k bazální membráně.

7. EPITHEL MNOHVRSTEVNÝ DLAŽDICOVÝ jako povrch některých sliznic

8. EPITHEL VÍCEVRSTEVNÝ CYLINDRICKÝ – výstelka části trubice močové